

Koninklijke Landmacht

Aan : Dienst Vastgoed Defensie
Directie West

Ter attentie van : Dhr. B.F. de Ridder

Locatie : Fort Kudelstaart

Werkorder EODD : 20090828

Datum : 15 februari 2010

Behandeld door : Eerste luitenant G.J.P. van Empel

Ministerie van Defensie
Explosieven Opruimingsdienst
Defensie
GGEODele

Gutenbergweg 10
MPC 55 V
4104 BA Culemborg

www.landmacht.nl

T 0345 54 33 00
MDTN *06 677 300

Probleeminventarisatie

Bij beantwoording datum, onze referentie en betreft vermelden.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding voor de probleeminventarisatie.

Het Ministerie van Defensie is voornemens het object Fort Kudelstaart (25A42) aan de Kudelstraat 96 te Kudelstaart over te dragen aan het Ministerie van Financiën. Het terrein wordt nu gebruikt als Vafamil locatie. Door de Dienst Vastgoed Defensie (DVD) is aan de EODD verzocht een probleeminventarisatie uit te voeren om vast te stellen in hoeverre er mogelijk explosieven op het complex aanwezig kunnen zijn.

1.2 Doel van de probleeminventarisatie

In de probleeminventarisatie wordt een antwoord gegeven op de vraag of er voor het onderzoeksgebied historische aanwijzingen zijn die een verhoogde kans op het aantreffen van conventionele explosieven aangeven.

1.3 Werkwijze

Om de probleeminventarisatie vorm te kunnen geven, is gebruik gemaakt van diverse bronnen. Diverse luchtfoto's zijn bestudeerd. De meldingsregisters, mijnenveldarchief en de databank bomaanvallen en neergestorte vliegtuigen 1940-1945 van de EODD zijn geraadpleegd. Tevens is er informatie ingewonnen bij de DVD, Regionale Directie West. Als naslagwerk is het rapport dat in opdracht van de Gemeente Aalsmeer door de firma REASeuro is gemaakt gebruikt.

2. De probleeminventarisatie

De te onderzoeken locatie betreft Fort Kudelstaart (25A42) aan de Kudelstraat 96 te Kudelstaart, welke is aangegeven op bijgevoegde tekening.¹

Tussen 1890 en 1906 werd Fort Kudelstaart gebouwd en was daarmee één van de 36 forten uit de Stelling van Amsterdam; de cirkelvormige verdedigingslinie rondom Amsterdam. Het gebruik van het fort was primair militair. Vanaf 1924 werd het gebruikt voor de opslag van munitie en materieel.² De fortsluis werd aangelegd tussen 1890 en 1894 en was eveneens onderdeel van de verdedigingslinie.

In juni 1941 werd het fortterrein in gebruik genomen door de Duitse bezetters. De Duitsers gebruikten het fort voornamelijk voor de opslag van in beslaggenomen munitie. Na de oorlog werd het fort tijdelijk door Engelsen en Canadezen ingenomen. In 1959 werd het vestingwerk als zodanig opgeheven. Volgens een brief van de gemeente Aalsmeer van 20 juli 1989 was het in 1964 nog in gebruik als opslag voor explosieven van de Nederlandse Aardolie Maatschappij, waarna het in 1966 een recreatieve functie kreeg als jachthaven. Volgens de bovengenoemde brief van 20 juli 1989 was de haven vanaf ±1972 enkel toegankelijk voor militairen en aanverwant (burger) personeel van het Ministerie van Defensie.³

Uit meldingsregisters van de EODD blijkt dat tussen 1971 en heden twee meldingen van spontaan aangetroffen explosieven zijn binnengekomen op de te onderzoeken locatie. De eerste melding betrof 1 Duitse antitankbrisantgranaatpatroon van 7,5 cm en een Russische brisantgranaat van 12,2 cm. De tweede melding betrof een Britse pantsergranaat van 6 pond.⁴ Naar aanleiding van de eerste melding van 18-04-1989 is er door het toenmalige EOCKL een verkenning uitgevoerd. In het verkenningrapport is aanbevolen dat het gebied moest worden onderzocht.⁵ Van week 12 t/m week 31 in 2004 is door de firma REASeuro een onderzoek naar explosieven uitgevoerd. Het gedeelte wat toen is afgezocht betreft de sluiskom noordwestelijk van het toegangshek van het fort. In de bijlage vindt u een opsomming van de explosieven, die destijds werden gevonden.⁶

Tevens is de databank bomaanvallen en neergestorte vliegtuigen 1940-1945 van de EODD geraadpleegd. Er zijn geen luchtaanvallen of neergestorte vliegtuigen op de locatie geregistreerd.

¹ Zie: Overzichtstekening Fort Kudelstaart

² <http://www.stelling-amsterdam.org/forten/kudelstaart/info.htm>

³ Brief van de gemeente Aalsmeer gericht aan de minister van Defensie. De brief dateert van 20 juli 1989 en heeft als onderwerp, 'opslag munitie bij fort Kudelstaart'.

⁴ Bron: Uitvoeringsopdrachten EOCKL 891101 d.d. 18-04-1989 en EOCKL 20041311 d.d. 07-09-2004

⁵ Bron: Uitvoeringsopdracht EOCKL 893546 d.d. 01-11-1989

⁶ Zie: Lijst aangetroffen explosieven Onderzoek REASeuro

Door steller is luchtfoto-onderzoek uitgevoerd bij de Topografische Dienst van het Kadaster te Zwolle. De foto's zijn zowel stereoscopisch als digitaal geïnterpreteerd. Op de aanwezige luchtfoto's zijn geen grondverstoringen afkomstig van oorlogshandelingen waar te nemen op de te onderzoeken locatie.⁷

Ministerie van Defensie
Explosieven Opruimingsdienst
Defensie
GGEODele

Datum
13 februari 2010

Uit het mijnenveldarchief van de EODD blijkt dat op de te onderzoeken locatie geen geregistreerde mijnenvelden c.q. verdachte gebieden zijn geweest.

Door de DVD is intern archiefonderzoek uitgevoerd. Er zijn geen gegevens gevonden m.b.t. oorlogshandelingen etc. op of in de directe omgeving van de te onderzoeken locatie.

Door steller is een bezoek gebracht aan de locatie en daar een gesprek gevoerd met de huidige beheerder, dhr. de Vries. De beheerder vermeldt dat er recentelijk een opsporingsactie naar explosieven is uitgevoerd in de sluis kom bij Fort Kudelstaart. Tevens gaf hij aan dat er in het verleden twee geschutskoepels zijn verwijderd, de betonnen fundamenten hiervan zijn nog steeds aanwezig. Op het fort zijn er diverse herstel werkzaamheden uitgevoerd door de Genie van de Koninklijke Landmacht. Bij het opruimen van de bunkers welke op het fort liggen zijn in het verleden doosjes met klein kaliber munitie aangetroffen. Tevens gaf de beheerder aan dat een amateurzoeker in het verleden klein kaliber munitie en een seinpatroon heeft aangetroffen. Van de bovenstaande gevonden explosieven is bij de EODD geen melding bekend. Bij het aanleggen van de parkeerplaats bij de ingang is in het verleden een granaat aangetroffen. Die is door de toenmalige beheerder in het water gegooid. Naderhand hebben duikers naar het explosief gezocht, maar dit niet meer aangetroffen. Volgens de beheerder zijn er ook geruchten dat er bij de oude verwijderde brug munitie is gedumpt. Dit gerucht wordt bevestigd in getuigenverklaringen in het verkenningsrapport van 01-11-1989.

Ervaring opgedaan bij eerdere vooronderzoeken geeft te kennen dat er in het verleden soms materiaal in de ruimste zin van het woord, waaronder explosieven en wapentuig, werd begraven of gedumpt. Volgens getuigen doen er twee verhalen de ronde over hoe de munitie in de fortgracht terecht is gekomen. Het eerste verhaal vermeldt dat de munitie in het water is gedumpt door burgers. Volgens het tweede verhaal is een dekschuit omgeslagen, doordat deze verkeerd werd beladen.

⁷ Bron: Luchtfoto 3085 d.d. 21-01-1944 en 3140 d.d. 16-08-1944

3. Conclusie

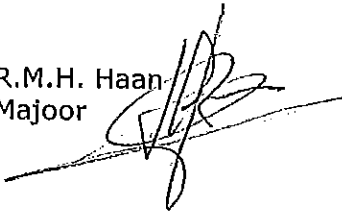
Uit de inventarisatie blijkt, dat er een kans bestaat op het aantreffen van achtergebleven explosieven uit de Tweede Wereldoorlog binnen het te onderzoeken gebied, doch alleen in de fortgracht.

Ministerie van Defensie
Explosieven Opruimingsdienst
Defensie
GGEODcie

Datum
15 februari 2010

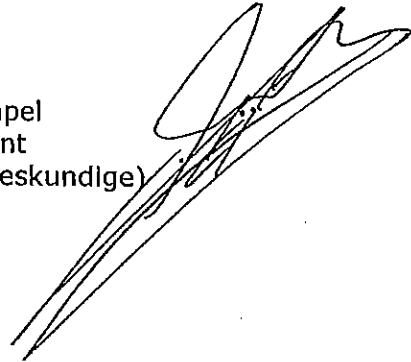
DE COMMANDANT VAN DE
GRONDGEBONDEN EOD COMPAGNIE

R.M.H. Haan
Majoor

DE OFFICIER OPSPOREN

G.J.P. van Empel
Eerste luitenant
(Senior-OCE deskundige)

Verzendlijst

Intern:

Archief EODD UO nummer 20090828 (kopie)

Extern:

Ministerie van Defensie (origineel)
Dienst Vastgoed Defensie
Directie West
T.a.v. dhr B.F. de Ridder
MPC 55A
Postbus 8002
3503RA Utrecht

Ministerie van Defensie

Explosieven Opruimingsdienst
Defensie
GGEODeie

Datum

15 februari 2010